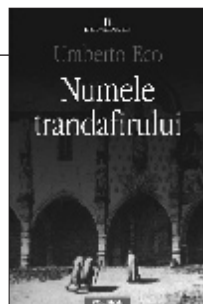

Numele trandafirului

a finele oricărei lecturi sfârșesc prin a mă întreba câte adevăruri poate spune o carte, și care dintre ele nu mor odată cu ultima filă. La răscrucea acestor crâmpie de gânduri prinde contur răspunsul pescuit din cochilia artistică a romanului *Numele trandafirului* (Editura Polirom, 2007) de Umberto Eco, scriitor italian ce a excelat în arta frumosului, cucerind conștiința cititorului prin libertatea oricărei perspective de interpretare a operelor sale. Acțiunea lucrării desfășurându-se pe fundalul epocii medievale, într-o abație din Italia, demarează lent însumând numeroase pasaje descriptive ce enunță disputele „filosofice” ale perioadei respective, marcată de începutul declinului dogmelor religioase și de afirmarea rațiunii, a libertății de a cugeta, traiectorie reliefată prin intermediul relevării mobilului seriei de crime săvârșite în decursul câtorva zile în cadrul mănăstirii: frica bătrânului călugăr Jorge, bibliotecar al abăției, de lucrarea *Poetica* a lui Aristotel, care elogiază omul și caracterul pozitiv al răsului, „acesta având o valoare de cunoaștere, spunându-ne lucrurile altfel decât sunt, ca și cum ar minți, ne obligă de fapt să le privim mai bine și în profunzime”. Consumându-se în maniera unui roman polițist, cercetarea întreprinsă de cei doi protagoniști, maestrul Guglielmo și ucenicul său, Adso, imprimă lucrării o atmosferă de mister și suspans, alimentată în permanență de ipoteze și indicii ce se anulează reciproc, generând, în mod subtil, noi traiectorii ce ar putea conduce la depistarea criminalului.

Creionarea artistică a judecăților emise de cei doi „detec-

tivi” și a acțiunilor întreprinse este realizată prin intermediul valorificării motivului labirintului, care, însumând referințe universale, comportă în cadrul lucrării importante valențe mitologice, construcția bibliotecii din abație având la bază principiul labirintului mitic. Intercalarea firelor de subiect pe parcursul desfășurării operei elucidează treptat complexitatea abordării unor probleme, ce rămân a fi un etern început de meditații și analize. În această ordine de idei, semnificative rămân a fi aspectele ce se referă la avariție, desfrâu și lipsa de moralitate. Originalitatea și valoarea artistică a operei este generată atât de ineditul motivului și al manierei de săvârșire a crimelor, victimele otrăvinduse pe măsură ce citeau dintr-un manuscris vechi, ale cărui pagini au fost impregnate cu o soluție ce cauza în scurt timp moartea, cât și prin esența ideilor desprinse de pe marginea lucrării, conturate prin intermediul asimilării următoarelor afirmații ce susțin pledoaria finală a lui Guglielmo: *Această carte ar putea să-i învețe pe oameni că eliberarea de frică înseamnă înțelepciune, că năzuința de a nimici moartea este posibilă doar prin dezrobirea de frică și că răsul îl îndepărtează pe câteva clipe pe omul simplu de spaimă.*

De o sugestivitate majoră rămâne a fi titlul romanului, care, deși nu se referă decât metaforic la

VALENTINA
DULEA

fondul romanului, formal neavând nicio legătură cu el, însumează profunde conotații cu tentă mediativă. Explicația oferită de autor în legătură cu ultimele cuvinte ale cărții sale: *Dăinuie prin lume străvechiul trandafir, dar nu mai păstrăm decât numele* sintetizează regretul unei triste și implacabile constatări: omenirea a devenit de-a lungul secolelor un vânzător de indulgențe, ce nu mai păstrează decât caracterul fad al sentimentului și aparența maladivă a tot ce ne înconjoară. Finalmente, tind să afirm că poate *adevărul semnelor este singurul lucru pe care omul îl are la îndemână pentru a se descurca în lume*, iar această operă nu face decât să pescuiască din lumina cugetului un amalgam de semne ce compun realitatea unui singur adevăr: cel al cunoașterii!

Cosițe